

Anken mot DNB og BankID

Advokat Erlend Efskind sendte inn min anke til Agder lagmannsrett den 19. februar 2024:

Saken gjelder: Begjæring om tvangsdekning

1 INNLEDNING

Det ankes både over saksbehandlingsfeil, bevisbedømmelsen og lovanvendelsen.

2.1 Saksbehandlingsfeil

Retten kom i sin kjennelse frem til at det ikke skulle holdes muntlig rettsmøte, med den begrunnelse at saken etter deres syn var «uvanlig godt belyst gjennom den store mengden skriftlig materiale som særlig saksøkte har lagt frem.

I tillegg til saksøkers begjæring og ett prosesskriv fra saksøker, har saksøkte uttalt seg ved 8 brev og prosesskriv til tingretten med til sammen 24 bilag. Det har også blitt gitt flere fristutsettelse i saken for å sikre tilstrekkelig kontradiksjon rundt alle spørsmål saken reiser. Etter rettens vurdering kan avgjørelse i saken forsvarlig treffes på grunnlag av sakens skriftlige materiale.»

Formålet med muntlig behandling er å sikre kontradiksjon og en mer åpenhet rundt prosessen ved at partene er nødt til å treffe hverandre og konfronteres. Helgesen har nettopp brukt dette som argument for muntlig forhandling tidligere, ettersom DnB bevisst har unnlatt å besvare mange av hans forespørsler.

Ved gjentatt forsøk har Helgesen prøvd å få ledelsen eller noen ansvarlige i DnB i tale vedr. de 20 spørsmål han ønsket på stille dem. Så nylig som 7. februar 2024, prøvde undertegnede å få DnB i tale ved å be om et møte med ledelsen.

Bevis 1: Brev til advokatfirmaet Viten v/advokat Mathias Haugan

Helgesens anmodning om å møte ledelsen i DnB ble avslått.

Bevis 2: E-post av 17. februar 2024 fra advokat Mathias Haugan.

Helgesen ønsker også muntlige forhandlinger fordi han ønsker åpenhet for allmennheten rundt det han anser for å være en sak av prinsipiell betydning – nemlig, hvor grensene går for vernet av vår personlige integritet og privatliv, jfr. EMK art 8. Det vises videre til EMK artikkel 6 nr. 1., «fair and public hearing», hvor det vil påstås at en muntlig forhandling vil kunne frembringes noe av betydning for avgjørelsen som ikke like forsvarlig kan bedømmes etter en skriftlig behandling. Det siktes særlig her til den varslede bevisfremleggelsen og vitneførsel hva gjelder legitimeringens egentlige formål: digital kontroll med befolkningen.

2.2 Bevisbedømmelsen og lovanvendelsen

Retten legger til grunn at det avgjørende i saken er om betalingsavtalen mellom partene er misligholdt slik at dette gir grunnlag for tvangssalg etter tvfl. § 4-4.

2.2.1 Misligholdet – hvitvaskingsloven og legitimasjonskontroll

Helgesen har tidligere i saken gjort gjeldende at han ikke kan betale fordi DnB har sperret tilgangen til hans egne kontorer. Skulle retten komme til at det skyldes forhold på bankens side at Helgesen ikke får tilgang til sine egne penger, så foreligger det heller ikke noe kontraktsbrudd fra Helgesens side. For ordens skyld påpekes at Helgesen ikke hadde bankkonti i andre banker han kunne betale lånene med.

Denne saken gjelder for øvrig kun låneavtale av 15. juni 2022 på kr. 1.100.000, -, og ikke de andre lånene Helgesen har i banken. Det er altså kun misligholdet av dette lånet som gjennom salget kan tvangsinnrives. Det vil dog bemerkes at Helgesen ikke er i stand til å håndtere eller nyttiggjøre seg noen av de andre lånene og bankkontiene, som følge av at tilgangen hans er sperret.

Spørsmålet i det videre er om banken rettmessig har kunnet sperre tilgangen til Helgesens bankkonti? Med den konsekvens at han ikke har fått betale på lånet av 15. juni 2022 og i medhold av det kreve å få tvangssolgt hjemmet hans.

Retten legger til grunn at DnB er forpliktet etter hvitvaskingsloven til å kreve at Helgesen legitimerer seg, og at de ellers ikke hadde noe annet alternativ enn å sperre tilgangen til Helgesens konti. Som vi vil komme tilbake til, fremstår dette som utpressing og maktmisbruk fra DnB som landets største statseide bank å nekte kunden tilgang til kontoen sin for å betale lån, løpende utgifter og ha til livsopphold.

Slik Helgesen ser det, har han i kraft av et langvarig kundeforhold på over 40 år og allerede inngåtte låneavtaler, legitimert seg tilstrekkelig med tanke på hva loven krever. Pass er også i sin tid fremlagt i original, jfr. hvitvaskingsforskriften § 2.

Det kan ikke ses at Helgesens identitet på noe som helst måte kan trekkes i tvil, og at banken derfor kan kreve dette. Det hele fremstår i stedet som vikarierende motiver for å legitimere ytterligere overvåkning og kontroll.

Det kan heller ikke ses at hvitvaskingsloven § 24, kommer til anvendelse. Etter § 24 annet ledd skal «Rapporteringspliktige skal jevnlig (99) gjennomføre kundetiltak som ledd i løpende oppfølging. Kundetiltak skal uansett gjennomføres når det er tvil om tidligere innhentede opplysninger er korrekte eller tilstrekkelige.»

Det hersker i saken heller ikke tvil om at tidligere oppgitte opplysninger av Helgesen er korrekte. Som også opplyst i denne saken, så har han så sent som 15. juni 2022 blitt bevilget lån uten å måtte legitimere seg ytterligere.

Bevis 3: Gjeldsbrev mellom Odd-Erik Helgesen og DNB Bank ASA, datert 15. mai 2024

Bevis 4: E-post fra DnB til Helgesen, 16. mai 2022

Helgesen mener at han etter dette må legitimere seg på nytt, når han allerede hadde gjort dette med sin underskrift og dette var tilstrekkelig for banken.

Hva gjelder uttrykket «jevnlig» i § 24 annet ledd, skal dette vurderes etter en risikobasert tilnærming, jf. § 6. Det er aldri vært hevdet fra bankens side at Helgesen skulle være i en risikogruppe. Som nevnt over, så anser Helgesen å ha legitimert seg tilstrekkelig ved sin underskrift i forbindelse med lånet og kommunikasjonen etterpå. Det var ikke noen uttrykt tvil fra banken om hans identitet.

2.2.2 Nærmere om legitimeringen

Tingretten legger til grunn at Helgesen alternativt kunne «avtale et møte med banken for å legitimere seg dersom han ikke ønsket å benytte seg av BankID. Det er ikke opplyst at dette er gjort.»

Til dette skal bemerkes:

Hva gjelder legitimeringen, krever hvitvaskingsloven § 12 (1) litra a-c når kunden er en fysisk person, dennes fulle navn, adresse og fødselsnummer. Hertil kreves det at opplysningene bekreftes ved «gyldig legitimasjon», enten personlig eller uten personlig fremmøte, § 12 (2).

Det er ikke bare BankID Helgesen ikke ønsker å benytte seg av. Det er den elektroniske registreringen som skjer ved legitimering, med de mulighetene det

innebærer for utvidet kontroll, bl.a. gjennom ansiktsgjenkjenning han er motstander av.

Så når Helgesen mener at saken er av generell og prinsipiell interesse, så er det fordi han mener at folks tilgang til pengene sine nå brukes som et «pressmiddel» for at befolkningen skal legitimere seg, så alt ligger til rette for at myndighetene og bankene kan utøve enda mer kontroll. Helgesen vil påstå at det foreligger et ulovlig samarbeide mellom bankene, statsmakten og etterretningstjenesten, hvor hvitvaskings- og terrorlovgivningen ikke primært er for å bekjempe hvitvasking og terror, men for å kartlegge, registrere og kontrollere hele befolkningen digitalt. «Pressmiddel» er ovenfor skrevet i anførselstegn, fordi folk flest ikke opplever det slik fordi de ikke kjenner sannheten. Det er denne sannheten Helgesen vil ha frem gjennom denne saken – at folket er ført bak lyset, og at det hele er et gigantisk inngrep i folks privat- og familieliv og integritet.

Det vises i denne sammenheng til Grl. § 102 og EMK art 8, om at «Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.

Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.»

Å innføre verktøy for økt og utvidet overvåking gjennom legitimasjonskontroll, er ikke nødvendig i et demokratisk samfunn. Tvert om så vil det virke ødeleggende.

Helgesen ønsker å fremlegge ytterligere dokumentasjon og føre vitner knyttet til ovennevnte.

Det vil på dette grunnlag hevdes at det ikke foreligger noe mislighold av Helgesen, men at dette skyldes forhold på DnBs side ved at de har sperret tilgangen til kontoene hans så han ikke får betalt på lånet.

Det er altså feil som tingretten legger til grunn, når den konkluderer:

«Dersom saksøkte ønsket å bestride rettmessigheten av å kreve legitimasjon av bankens kunder, måtte dette eventuelt vært prøvd ved et selvstendig søksmål. At saksøkte er uenig i rettmessigheten av et slikt legitimasjonskrav gir som nevnt ikke rettmessig grunnlag til mislighold av hans betalingsforpliktelser.»

I den grad legitimeringen og sperring av tilgang til konto ikke er rettmessig, så foreligger det kontraktsbrudd fra DnBs side. Det er jo ikke bare uenigheten man her er fanget av, men det faktum at Helgesen ikke får tilgang til sine konti.

2.2.2 Inndrivelsen – inkassoloven og god inkassoskikk

Det Helgesen reagerer sterkest på i denne saken, er den behandlingen han har fått under kommunikasjonen med DnB. Det er en meget arrogant holdning, som ikke bare Helgesen reagerer på, men som også har fått oppmerksomhet i media.

Vedlagt link til artikkel fra 29. januar 2024 i Nettavisen Økonomi, med overskriften: «OddErik nekter å bruke BankID. Krangelen med banken har ført til at huset hans blir tvangssolgt:

– Jeg gir meg ikke»:

<https://www.nettavisen.no/okonomi/odd-erik-nekter-a-bruke-bankid-krangelen-med-banken-har-fort-til-at-huset-hans-blir-tvangssolgt-jeg-gir-meg-ikke/s/5-95-1607361>

Det vil hevdes at DnBs og Kredinors fremgangsmåte i denne saken strider mot god inkassoskikk, jfr. inkassoloven § 8 annet ledd.

Hvor DnB istedenfor å svare på Helgesens henvendelser, velger å kommunisere via et inkassoselskap eller helt utebli å svare, til tross at kravet er bestridt gjentatte ganger. Mens Helgesens har fulgt alle frister, til og med i alle ferier, har Kredinor brutt all god inkassoskikk fra første krav og brev.

Etter Helgesens oppfatning hersker det sterk tvil om at kravet er rettmessig, jfr. inkassoloven § 10 første ledd annet punktum, noe DnB/Kreditnor ikke har tatt til etterretning.

Det vises til Finanstilsynets rundskriv 20/2016, hvor det heter:

«Der det oppstår forhold som gir grunn til tvil om kravet er rettmessig, må disse vurderes av inkassator før betalingsoppfordring sendes.»

Det kan ikke ses at dette er gjort i saken.

Hva gjelder kravets art, skriver Finanstilsynet videre:

«Dersom inkassator ser at krav fra en enkelt oppdragsgiver genererer uforholdsmessig mange innsigelser, må inkassator igangsette nødvendige tiltak for å redusere risikoen for å inndrive urettmessige krav. Som del av en forsvarlig internkontroll må derfor inkassator ha oversikt over antall klager/innsigelser og hvordan de fordeler seg på de ulike fordringshaverne.»

Provokasjon: Det bes fremlagt oversikt over saker der DnB har sperret tilgangen til kontoen for kunden fordi denne har nektet å legitimere seg på nytt.

Det vil etter dette hevde at det foreligger brudd på inkassoloven, og at tvangssalg således ikke kan gjennomføres.

Det vil også påberopes at det foreligger saksbehandlingsfeil når retten ikke går inn og vurderer (jfr. formuleringen «fremstår» øverst på side 5) om det foreligger brudd med god inkassoskikk.

2.2.3 Brev fra Helgesens samboer...

Tingretten mottok den 9. februar 2024 brev fra...

For ordens skyld vedlegges brevet også her.

Bevis 5: Brev fra til Vestfold tingrett, datert 9. februar 2024

I brevet etterspør hun hvorfor hun ikke er gjort til part i saken, ettersom hun er samboer og har bruksrettigheter/eierrettigheter i deres felles bolig.

Det er i brevet vist til at DnB kjente til forholdet. DnB bes uttale seg rundt dette.

Det påberopes for øvrig at ovennevnte er en saksbehandlingsfeil ved tingrettens avgjørelse.

3 ERSTATNING

Det vil nedlegges påstand om erstatning for økonomisk og ikke økonomisk skade som følge av saken. Ytterligere dokumentasjon vedr. Helgesens økonomiske tap vil fremlegges.

4 PÅSTAND

1. Begjæring om tvangssalg av gnr. 154 bnr. 57 i Tønsberg kommune tas ikke til følge.
2. DnB Bank ASA betaler Odd-Erik Helgesen erstatning for økonomisk tap i forbindelse med saken, med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
3. DnB Bank ASA betaler Odd-Erik Helgesen erstatning for ikke-økonomisk tap etter rettens skjønn, med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
4. DnB Bank ASA betaler Odd-Erik Helgesen sakens omkostninger, med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.

Erlend Ringnes Efskind
advokat